

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

22 september 2008

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING

**betreffende de algemeen maatschappelijke situatie
en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2009**

DAMES EN HEREN,

Mevrouw de voorzitter,
dames en heren Vlaamse volksvertegenwoordigers,
beste collega's,

Vooreerst wens ik te benadrukken dat de continuïteit van de Vlaamse Regering gerealiseerd is door de bevoegdheden van ex-collega Geert Bourgeois te herverdelen zodat we volledig bevoegd zijn om de Septemberverklaring af te leggen.

De Vlaamse Regering heeft in 2004 het vertrouwen van dit parlement gekregen met een regeerakkoord dat zij getrouw heeft uitgevoerd. Deze Vlaamse Regering heeft belangrijke maatregelen genomen met het oog op het verhogen van de welvaart en het welzijn van alle Vlamingen. We zijn tevreden omdat we hebben kunnen anticiperen op een aantal grote uitdagingen van onze tijd, zoals de globalisering, de interculturalisering en de vergrijzing van onze samenleving. Het laatste jaar van de regeerperiode zullen wij gewetensvol gebruiken om het werk dat we samen begonnen zijn, samen af te maken.

Ook als het werk, met name het regeerakkoord, helemaal af zal zijn, moeten wij verder durven kijken, want Vlaanderen is nog geen Europese topregio. Als we tegen 2020 bij de vijf Europese topregio's willen behoren, moeten we nu in de toekomst beginnen te investeren. Vlaanderen kan hiervoor rekenen op een volledig schuldenvrije en kerngezonde begroting. De uiterst ambitieuze doelstelling om de legislatuur af te sluiten met een nulschuld, zal vervroegd worden gerealiseerd eind 2008, en dit, beste collega's, niettegenstaande er over de volledige legislatuur 5,9 miljard euro nieuw beleid werd geïnitieerd, wat andermaal het sluitende bewijs levert dat versnelde schuldaflossing beleidsmarginen heeft gecreëerd en niet ten koste ervan is gegaan. Sterker nog, deze Vlaamse Regering zet voor haar laatste werkjaar nog alle zeilen bij. We spreken over extra beleid, inzonderheid over bijkomende beleidsmarginen voor een heel pakket aan sociaaleconomische maatregelen, inclusief voor de koopkracht van alle werkende Vlamingen. We bouwen ook verder reserves op, zowel in het Zorgfonds als in het Toekomstfonds. De ontwerpbegroting 2009 die we u voorleggen, bevat nog een conjunctuurprovisie van 178 miljoen euro. We trekken 100 miljoen euro extra uit voor het Zorgfonds.

Mevrouw de voorzitter, geachte leden, deze Septemberverklaring bevat vier grote bestanddelen. Ik som

ze even op voor u, en ga er dan dieper op in. Ten eerste dwingen de economische omstandigheden ons ertoe te reageren met betrekking tot de koopkracht van de mensen en de evolutie van de werkgelegenheid. We moeten daar ook alert op reageren. Ik geef u een overzicht van de prioritaire koopkrachtmateregelen die de regering in 2008 heeft genomen, maar ook van de maatregelen waarin is voorzien in de begroting 2009.

Ten tweede is het logisch na vier jaar regering de balans op te maken en na te gaan in welke mate het regeerakkoord is gerealiseerd en wat ons nog het volgende, laatste werkjaar wacht. Als we het Vlaamse regeerakkoord bekijken, blijkt dat 91 procent van de projecten uitgevoerd of in uitvoering zijn. Dat is niet min. Niettemin moeten we het werk nog afmaken, en dat zullen we ook doen. In de balans zijn vier opvallende klemtonen terug te vinden: het inzetten op investeren in de brede zin van het woord, het vergroten van de levenskwaliteit van de mensen, het versterken van het sociaaleconomisch draagvlak en het bevorderen van de duurzaamheid.

Ten derde moeten we, ondanks de gunstige balans van vier jaar Vlaams regeringswerk, bescheiden en alert blijven. Vlaanderen is nog geen topregio in Europa. We moeten Vlaanderen nog hoger tillen. Met het legislatuuroverschrijdende project Vlaanderen in Actie hebben we samen de ambitie om tegen 2020 Vlaanderen tot de top vijf van de Europese regio's te doen behoren. Pas dan kunnen we Vlaanderen met een enigszins gerust hart aan de volgende generaties overdragen.

Ten vierde zal ik op het einde van mijn verklaring ingaan op een onderdeel van ons regeerakkoord dat onverwezenlijkt bleef, namelijk de staatshervorming. Daarover hebben we zonet de discussie gehad. Het blijft de diepe overtuiging van de Vlaamse Regering dat enkel met meer Vlaanderen, en dus met een ingrijpende staatshervorming, de uitdagingen die voor ons liggen met grote kansen op succes kunnen worden aangegaan. We hebben er de jongste maanden alles aan gedaan om met de Vlaamse Regering in die staatshervorming een voortrekkersrol te spelen. Ik zal u straks voort duidelijkheid geven. De Vlaamse Regering wenst dus ook deel te nemen aan de dialoog.

Sta me nu toe dieper in te gaan op de diverse thema's. Wat de koopkrachtmateregelen betreft, begin ik met de maatregelen in 2008. De regering maakt zich

– naar ik ervan uitga samen met u – ernstig zorgen over de koopkracht van de Vlaming. De hoge energie- en voedingsprijzen van de jongste maanden zijn onrustwekkend. Onze afhankelijkheid van een soms wisselvallige en moeilijk te voorspellen wereldeconomie, met daarbovenop nog een internationale kredietcrisis, is op een zeer, zeer pijnlijke manier duidelijk geworden. Terwijl in de Verenigde Staten draconische maatregelen worden genomen om het financieel systeem overeind te houden, verwachten experts dat de eerstvolgende decennia een verdubbeling van de voedselproductie noodzakelijk zal zijn om de wereldbevolking, die tegen 2050 9 miljard mensen zal behelzen, te kunnen blijven voeden. Er wordt aangenomen dat de wereldbevolking op dat moment zal stabiliseren op 9 miljard mensen. Dé uitdaging voor de toekomst bestaat erin wereldwijd deze stijging van de voedselproductie op een duurzame wijze tot stand te brengen, en dat vrijwel zonder nieuwe arealen landbouwgrond aan te snijden.

Ook op de prijs van olie, gas, steenkool en splijtstof hebben we geen vat. Toch heeft de Vlaamse Regering een aantal maatregelen genomen. Heel belangrijk – er is daarnet naar verwezen – zijn de gewaarborgde levering en de begeleiding van wanbetalers, de premie voor huishoudens die geen of niet genoeg belasting betalen, en energieconsulenten voor de gezinsbeweging en de koepels van armen en ouderenverenigingen. Er zijn ook de maatregelen en subsidies die energiebesparing en energiezuinigheid aanmoedigen. Het goedkoopste kilowattuur is nog altijd het kilowattuur dat niet wordt verbruikt.

Vanaf 2009 geven we eenieder die investeert in dakisolatie een premie van 500 euro. We zetten de ondersteuning en bewustwording van energiescans verder, maar ditmaal lastens de Vlaamse begroting en niet lastens de distributienetbeheerders die deze kosten dan in de prijs verrekenen. Een vergelijkbare benadering volgen we trouwens ook voor onze bedrijven. De ecologiepremie is het centrale subsidie-instrument voor onze bedrijven. De middelen werden opgetrokken tot 120 miljoen euro. Dat is goed voor hun balans, maar ook voor ons klimaat.

Voor 2008 beslist de Vlaamse Regering 55 miljoen euro extra te besteden aan specifieke koopkrachtmateregelen. Er werd een brede fiscaleactiviteitspolitiek gevoerd. De jobkorting werd voor 1 miljoen minstverdienenden in 2008 verhoogd van 150 tot 200

euro. Vanaf volgend jaar zullen alle werkende Vlamingen een jobkorting krijgen die bovendien hoger is dan aanvankelijk gepland.

De Eliaheffing is, zoals u weet, afgeschaft. De gemeenten werden daarvoor gecompenseerd in het Lokaal Pact. De schuldvermindering van 600 miljoen euro werd toegestaan, en de gemeenten engageerden zich om hun belastingen in 2009 niet te verhogen. Tegelijk zorgden we voor een investeringsvriendelijk investeringsklimaat door het wegwerken van de onroerende voorheffing op outillage en materieel en een verlaging van de onroerende voorheffing voor al die bedrijven die inspanningen leveren op het vlak van de energiezuinigheid.

Daarnaast hebben we aandacht voor het koopkrachtbehoud van personen met een laag en middeninkomen. Ik som de maatregelen even voor u op. Eén: voor meer en hogere schooltoelagen werden de middelen meer dan verdubbeld. Op onderwijsvlak investeerde de Vlaamse Regering in de beperking van de schoolfacturen, gekoppeld aan een verhoging van de werkingsmiddelen in het basisonderwijs. Die zijn in vergelijking met 2004 toegenomen met 171 miljoen euro. Twee: allen die onder het OMNIO-statuuat vallen, krijgen een sociaal abonnement bij De Lijn. Drie: om de zorg betaalbaar te houden, verhoogde de Vlaamse Regering het uitkeringsbedrag van de zorgverzekering voor thuisblijvende zorgbehoevenden tot 125 euro per maand of 1500 euro op jaarbasis. Volgens recent wetenschappelijk onderzoek vormt de zorgverzekering een goede buffer tegen de bestaansonzekerheid van de ouderen. Ten slotte, in overeenstemming met de Barcelonanorm, werden extra middelen uitgetrokken voor de uitbreiding en betaalbaarheid van de kinderopvang. Er komen 7000 plaatsen bij in de kinderopvang. Dit zijn 2000 plaatsen meer dan initieel begroot.

Mevrouw de voorzitter, dames en heren, wat zijn de krachtlijnen van de Vlaamse Regering inzake de begroting 2009? De begroting 2009 waarover de regering vorige week overeenstemming vond, blijft een voorzichtige begroting. We benutten de beschikbare middelen en bouwen reserves op. Zo bevat de begroting een conjunctuurreserve van 178 miljoen euro en storten we 100 miljoen euro in het Zorgfonds. Zoals bekend, mocht u daar nog vragen over hebben, zet de Vlaamse Regering dit jaar geen 361 miljoen euro opzij om de voor de federale begroting omdat nog

geen stappen in de staatshervorming werden gerealiseerd. Met deze middelen creëren we ruimte in 2009 om deze middelen verantwoord in te zetten.

Net zoals in 2008 blijft de Vlaamse Regering de koopkracht op een specifieke gedifferentieerde manier ondersteunen. Omdat werken lonend moet zijn, trekt de Vlaamse Regering in 2009 717 miljoen euro uit voor de jobkorting voor werkende Vlamingen. Ter bevordering van de werkgelegenheidsgraad zal iedereen die in Vlaanderen woont en een inkomen heeft uit activiteit 250 euro belastingvermindering krijgen. Voor de laagste inkomens wordt de jobkorting opgetrokken tot 300 euro per werkende. De jobkorting zal in een keer worden doorgerekend en is voor de Vlamingen voelbaar op de lonen van de maand februari 2009. Om de combinatie arbeid en gezin beter te organiseren, schrijven we bovendien 50 miljoen euro extra in om het aanbod van de kinderopvang uit te breiden, om het statuut van de onthaalouders te verbeteren en om de betaalbaarheid ervan te verbeteren.

Er zullen proeftuinen worden opgezet met betrekking tot de organisatie van kinderopvang met dienstencheques. In die proeftuinen zal de impact op diverse doelgroepen worden bekeken.

De Vlaamse Regering geeft ook bijzondere aandacht aan degenen die het moeilijk hebben. Hun maandelijkse uitkeringsbedrag in de zorgverzekering wordt nog eens verhoogd met 5 euro tot 130 euro per maand.

De Vlaamse Regering wil overduidelijk het regeerakkoord afwerken, het werk afmaken. We zetten in de begroting 2009 155 miljoen euro extra middelen in voor nieuwe beleidsinitiatieven, waarvan ik er zo dadelijk een aantal zal vermelden bij het overlopen van de balans.

Want wat is het bilan van het gevoerde beleid? Het Vlaamse regeerbeleid van de voorbije vier jaar vertoont eigenlijk vier opvallende klemtonen. Ik wil niet vervallen in een loutere opsomming, dus ben ik wat korter.

Ten eerste: deze regering is en blijft een investeringsregering. Dit wil zeggen dat we investeren in infrastructuur, maar heel belangrijk is dat we ook belangrijke inspanningen leveren voor de mensen zelf, voor de ontwikkeling van hun talenten, de zorgvoorzieningen en hun culturele en sportieve ontplooiingen en dus

vooral, beste collega's, in de voorbereiding van hun toekomst, in de toekomst van alle Vlamingen.

Ten tweede: deze regering heeft er alles aan gedaan en blijft er ook alles aan doen om de levenskwaliteit van de mensen te verhogen.

Ten derde: deze Vlaamse Regering wil de samenwerking versterken op zowel economisch als op sociaal en cultureel vlak om ons beter te wapenen voor en tegen de uitdagingen van de toekomst.

Ten vierde en ten slotte: deze regering wil al het voorgaande doen op een duurzame wijze, met respect voor het milieu en tegelijk ook in het belang van onze economie.

Wat het investeren in infrastructuur, maar ook en vooral het investeren in mensen en talent betreft, mevrouw de voorzitter, beste collega's, is en blijft deze Vlaamse Regering een investeringsregering. Het bedrag dat deze regering heeft geïnvesteerd in de modernisering en de uitbouw van de Vlaamse infrastructuur is in vergelijking met het voorgaande, heel sterk verhoogd. Volgens berekeningen van de SERV stegen de investeringen tussen 2004 en 2008 met maar liefst 31,9 percent. De stijging van de Vlaamse uitgavenbegroting, exclusief investeringsuitgaven, bedraagt 26,5 percent. In absolute en nominale termen stegen de investeringsuitgaven van 2,18 miljard euro tot 2,87 miljard euro. Voor alle duidelijkheid: daarbij werd geen rekening gehouden met de investeringsimpuls via alternatieve financiering of pps. Via pps en alternatieve financieringen worden investeringen geïnitieerd, weliswaar gespreid over verschillende jaren, voor een totaalbedrag van maar liefst om en bij 6 miljard euro.

De verdere verdieping van de Schelde is op Vlaams grondgebied van start gegaan. De goedkeuring van de Scheldeverdragen heeft ons nabuurschap met Nederland versterkt.

Hier waren veel ongelovige thomassen, maar de vier Scheldeverdragen zijn geratificeerd.

En de zeven drempels op Nederlands grondgebied zullen zo snel mogelijk ook uitgediept worden.

Ik heb nooit gezegd "binnen de vijf minuten", maar het zal uitgevoerd worden en ook hierover zult u moeten erkennen dat de manier waarop wij het aanpakken, de juiste en enige manier is.

Ook de noordelijke ontsluiting van Zaventem, het klaverblad te Lummen en de Scheldebrug tussen Temse en Bornem zijn in uitvoering. Voor de noord-zuidverbinding Kempen werken we, na de tracébeslissing, de projectnota verder uit. Voor de noord-zuidverbinding Limburg bereiden we een tracébeslissing voor. Voor de AX starten we dit jaar nog met de terinzagelegging in het kader van de project-MER-procedure.

Tevens, collega's, zullen er verdere stappen worden gezet in de uitvoering van het Seine-Scheldeproject waardoor ons waterwegennet een aansluiting vindt op het Seinebekken voor de binnenvaart. De mogelijke ontsluiting van de kusthavens via de binnenvaart wordt verder onderzocht, in het bijzonder via de opmaak van een gebiedsvisie en plan-MER voor het project Seine-Schelde-West.

Het gaat dus zowel op de weg als op het water voort met de missing links. Maar ook in het laatste jaar van deze legislatuur moeten we nog belangrijke stappen zetten.

Daarnaast investeert de Vlaamse Regering sterk in meer en betere fietsinfrastructuur. De afgelopen jaren, van 2005 tot 2008, werd reeds 520 kilometer van het bovenregionale fietsnetwerk aangelegd. Ook inzake het wegwerken van de gevaarlijke punten zijn er 323 projecten afgewerkt, en zijn er nog eens 230 klaar voor uitvoering. Die investeringen blijven een topprioriteit.

De ambitieuze toekomstplannen voor De Lijn worden in dit parlementaire jaar op punt gezet. We verwachten daarover een interessant parlementair debat. Duurzame oplossingen, zowel voor trams, sneltrams als hybride bussen, moeten worden ingezet.

Ook in de begroting voor 2009 wil de Vlaamse Regering het investeringswerk afmaken. De achterstand bij het Landbouwinvesteringsfonds wordt aangepakt met 15 miljoen euro. Principeel zal de Vlaamse Regering middelen uittrekken voor de bouw van de tweede sluis in de Waaslandhaven. Er wordt een begrotingsfonds opgericht en er zullen gesprekken worden gestart met het havenbedrijf over het aandeel van eenieder in de kostprijs.

Ik heb de jaarrekeningen gelezen, en dat mag geen enkel probleem zijn, mijnheer Penris. Over de wijze van uitvoering komt er een ruim debat met alle betrokkenen, ook in dit parlement.

De Koningin Elisabethzaal in Antwerpen zal worden gerenoveerd en uitgebreid tot een concert- en congreszaal. Het masterplan voor de renovatie van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen wordt uitgevoerd. Binnen de begroting Openbare Werken wordt in een substantieel extra bedrag voorzien, ook voor geluidsschermen, collega's.

Investeren in de toekomst is echter vooral, collega's, investeren in mensen en talent. Ik verwijs hiervoor naar de implementatie van het nieuwe financieringssysteem voor het leerplichtonderwijs, het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs. De Vlaamse Regering heeft daarvoor niet alleen aanzienlijke financiële middelen vrijgemaakt, maar heeft de nieuwe systemen ook zo ontworpen dat ze beter inspelen op de actuele noden en verwachtingen van onze samenleving ten aanzien van het onderwijs.

Het financieringssysteem voor hoger onderwijs focust daarom voortaan ook op de kwaliteit en de resultaten, zowel in onderwijs als in onderzoek. Het financieringssysteem van de werkingsmiddelen voor het leerplichtonderwijs, dat de lat gelijk legt tussen de onderwijsnetten, gaat voortaan uit van de noden van de kinderen. Het nieuwe systeem voor het volwassenenonderwijs incorporeert basiseducatie in onderwijs en zorgt voor een belangrijke regionale samenwerking in de consortia.

Cruciaal is ook het invoeren van de maximumfactuur, gecombineerd met de belangrijke verhoging van de studietoelage in het secundair onderwijs en het invoeren van schooltoelagen in het basisonderwijs. Al die maatregelen drukken in belangrijke mate de kosten voor het leerplichtonderwijs. De invoering van de maximumfactuur is gekoppeld aan een verhoging van de werkingsmiddelen in het basisonderwijs, die in vergelijking met 2004 met 171 miljoen euro zijn gestegen, en zal later ook worden geëvalueerd.

Het decreet Leren en Werken vernieuwt het deeltijdse onderwijs. Samen met de versterking van de leerplichtcontrole getuigt het decreet van een bijzondere zorg en aandacht voor kwetsbare jongeren. Het opzetten van het hoger beroepsonderwijs is in volle ontwikkeling en moet jongeren de kansen bieden om een zeer arbeidsgerichte opleiding te volgen.

In het laatste jaar van de legislatuur is het de bedoeling om in het decreet op de kwalificatiestructuur

verder te werken met beroepskwalificaties in plaats van met beroepsgerichte eindtermen. Met de vernieuwing van de eindtermen taal en wetenschap en met de eindtermen technologie willen we de economische onderbouw versterken. Ten slotte zal met het ontwerp van decreet Kwaliteit de interne en externe kwaliteitszorg van het leerplichtonderwijs worden geoptimaliseerd. Ook wordt de oprichting van een kwaliteitsagentschap voorgelegd.

De oprichting van de DBfM-vennootschap voor de scholenbouw zal een belangrijke stap zijn om de verhoogde inspanning inzake scholenbouw op het veld te realiseren. Ook de bouw van 25 passiefscholen betekent een belangrijke vernieuwing in deze sector.

Onze regering is er tevens in geslaagd optimale kansen te bieden aan talenten uit de sport- en kunstsector. Het gaat daarbij om detectie, omkadering, zakelijke en psychologische zorg, begeleiding en aandacht van de postcarrière van deze mensen. Via het Vlaams Actieplan Topsport en een specifiek infrastructuurbeleid krijgen topsporters steeds betere mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen. We nemen ook concrete en diverse maatregelen met het oog op de verbetering van de positie en de carrièreontwikkeling van individuele kunstenaars.

Mevrouw de voorzitter, collega's, ik heb daarstraks onderstreept dat we niet alleen investeren in de enge zin, maar ook in de brede zin. Deze Vlaamse Regering investeert aanzienlijk in de zorgsector. Dankzij de invoering van het systeem van de alternatieve financiering kon de doorlooptijd van het bouwdoosier van een rusthuis in zijn laatste fase worden teruggebracht van 7 tot 8 jaar naar 1,5 jaar. In 2009 zal de doorlooptijd nog ongeveer 1 jaar bedragen. Dezelfde operatie deblokkeert ook de bouwdoosiers van ziekenhuizen en gehandicaptenvoorzieningen. Concreet heeft de Vlaamse Regering principiële akkoorden toegekend voor een totaalbedrag van 613 miljoen euro in deze drie sectoren in 2006-2007.

De Vlaamse Regering heeft ook oog voor de ontwikkeling van ouderenvoorzieningen in de privésector. Zo werd principieel beslist kortverblijf- en dagopvangvoorzieningen open te stellen voor deze initiatiefnemers.

Samen met de lokale besturen heeft deze regering ook geïnvesteerd in voorzieningen in tal van domeinen zoals de sportinfrastructuur die ook in de toekomst prioritair blijft via het Sportinfrastructuurfonds en

225 miljoen euro krijgt. Verder zijn er de voetbalstadions waarvoor 50 miljoen euro wordt uitgetrokken bij PMV, de recreatie, de beoefening van kunsten, de werking van het sociaal-culturele verenigingsleven, de jeugdverblijfinfrastructuur en het plaatselijk jeugdwerk.

Het verkeersveiligheidsplan investeert fors in educatie en sensibilisering. Onder andere met het Rijbewijs op School krijgen bijna 55.000 leerlingen van het zesde jaar secundair onderwijs gratis een pakket van 8 uur verkeerseducatie. Daarna leggen ze op school gratis hun theoretisch rijexamen af. Er wordt hard gewerkt aan een veilig vrachtvervoer, onder andere door meer controles.

Er werd ook fors geïnvesteerd in de centrumsteden zodat de leefbaarheid sterk verbeterd werd. Meer in het algemeen is de verhouding tussen Vlaanderen en zijn lokale besturen er steeds meer een van partnership en samenwerking. Het nieuwe Gemeentedecreet, het Provinciedecreet, het OCMW-decreet en het lokaal pact dragen sterk bij aan de professionalisering en het versterken van de autonomie van de lokale besturen. Alle burgemeesters en schepenen die hier aanwezig zijn, kunnen dat beamen.

Investeren in een goed draaiende administratie maakt ook dat de dienstverlening aan de Vlamingen verhoogt. In het voorbije jaar werden beheersovereenkomsten gesloten met alle agentschappen. De komende jaren zullen we samen de vruchten kunnen plukken van dit resultaatgericht management.

Op 27 augustus werd de Commissie voor Efficiënte en Effectieve Overheid geïnstalleerd. Deze commissie adviseert de Vlaamse overheid voortaan in haar permanente streven naar een verbetering van de eigen werking.

De Vlaamse Regering bouwt een klantvriendelijk overheidsinstrumentarium verder uit. Door een e-governmentdecreet mag de Vlaamse overheid bij burgers en bedrijven geen gegevens meer opvragen die al in een authentieke gegevensdatabank beschikbaar zijn. En sinds 1 januari 2005 is de compensatiemaatregel voor administratieve lasten verplicht. Eind juni 2008 heeft deze regel geleid tot een afname van de administratieve lasten met ruim 81 miljoen euro.

Daarnaast werd er ook geïnvesteerd in de internationale zichtbaarheid van Vlaanderen door het inrichten van nieuwe buitenlandse vertegenwoordigingen, de

uitbouw van het agentschap Flanders Investment & Trade en nieuwe toerismekantoren. De internationale communicatiestrategie van de Vlaamse Regering uittekenen, is een prioriteit voor de komende maanden, evenals de verdere voorbereiding voor de herdenking van 100 jaar ‘Groote Oorlog’, en dit in een geïntegreerde strategie, zowel op internationaal vlak als op het vlak van het onroerend erfgoed.

Het nabuurschap met Nederland en de ondertekening van de Scheldeverdragen zijn een illustratie van de versterking van de bilaterale samenwerking. Vlaanderen heeft ook een actieve bijdrage geleverd bij de onderhandeling van het nieuwe Benelux-verdrag. Via de oprichting van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap en de uitbouw van de Vlaamse vertegenwoordiging binnen de permanente vertegenwoordiging bij de EU tot 20 personen heeft Vlaanderen de afgelopen vier jaar sterk geïnvesteerd in de versterking van de Europese belangenvertegenwoordiging.

Ook op het internationale vlak is Vlaanderen solidair. Vlaanderen draagt als welvarende regio een morele verantwoordelijkheid in de ontwikkelingssamenwerking en zal een substantiële verhoging van de middelen voor ontwikkelingssamenwerking realiseren in het kader van het bereiken van de norm van 0,7 procent. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking werd volwassen: een aanzienlijke stijging van de middelen, een decretaal kader, versterkte multilaterale samenwerking en het ondersteunen van ondernemerschap in het Zuiden. In de komende maanden voorzien we in de oprichting van een helpdesk vierde pijler ontwikkelingssamenwerking ter ondersteuning van de vele private en lokale initiatieven inzake ontwikkelingssamenwerking.

Mevrouw de voorzitter, beste collega's, het volgende item dat ik wil aansnijden, gaat over het scheppen van voorwaarden voor het verhogen van de levenskwaliteit. De Vlaamse Regering heeft de ambitie om de levenskwaliteit te verbeteren van al wie deel wenst uit te maken van onze Vlaamse Gemeenschap. De regering wil de voorwaarden en de omstandigheden scheppen die de mensen toestaan om tevreden en gelukkig te zijn. Verschillende actoren – de overheid, de sociale organisaties, het middenveld, de scholen enzovoort – spelen daarbij een belangrijke rol.

Uiteraard heeft ook de Vlaming zelf daarbij een grote en eigen verantwoordelijkheid. Alleen heeft de ene persoon – bijvoorbeeld omwille van zijn diploma

of zijn sociaaleconomische en financiële situatie of zijn gezondheid – het gemakkelijker dan de andere. Aan de mensen die het moeilijker hebben, moet de Vlaamse overheid een duwtje in de rug geven, en hen omringen met bijzondere aandacht en zorg. Het Vlaamse onderwijs-, welzijns- en gezondheidsbeleid, samen met het cultureel en jeugdbeleid doen hier elke dag opnieuw wonderen. Maar ook het huisvestingsbeleid is in dat opzicht zeer belangrijk.

In uitvoering van het regeerakkoord ligt de klemtoon bij de fundamentele herziening van het decreet Ruimtelijke Ordening op, enerzijds, het verhogen van rechtszekerheid en, anderzijds, de vereenvoudiging van de procedures. Meer rechtszekerheid en mogelijkheden zullen er geboden worden voor de zonevreemde constructies, voor bedrijven die een beroep wensen te doen op planologische attesten met het oog op uitbreiding en voor alle woningen gebouwd tussen 1962 en de eerste gewestplannen. Tevens wordt een oplossing geboden voor de weekendverblijven, waarbij een uitdovend woonrecht wordt gecreëerd en waarbij er tegelijkertijd een toekomstgericht kader komt voor een planologische oplossing in niet-kwetsbare gebieden.

Wat het handhavingsbeleid betreft, worden voor het openruimtegebied en voor woon- en bedrijventerreinen eenduidige verjaringstermijnen vastgesteld. Die termijnen worden vanaf de oprichting van de constructie berekend. Voor de kwetsbare gebieden blijft een nultolerantie gelden.

Op het vlak van de vereenvoudiging staan tal van initiatieven op stapel. Ik som deze even op. Het gaat om de invoering van de meldingsplicht voor de uitvoering van bepaalde werken in plaats van een vergunning, om de creatie van een ‘as-built’-attest, om de afstemming van de procedure voor een stedenbouwkundige en een milieuvergunning en om de vrijstelling van bouwvergunning voor zonnepanelen voor particulieren.

Wat de ruimtelijke ordening en het grond- en pandenbeleid betreft, wacht ons het komende werkjaar een belangrijk parlementair debat. Een eigen huis bezitten, geeft mensen een veilig gevoel. Voor jonge mensen wordt het verwerven van een eigen huis steeds moeilijker.

Ook het evenwicht tussen professioneel en privéleven is belangrijk. Door de uitbreiding van de kinderopvangplaatsen en de aandacht voor cultuur, sport,

sociale contacten en het verenigingsleven probeert de Vlaamse Regering haar steentje bij te dragen. Met het oog op gemeenschapsvorming en op maatschappelijke betrokkenheid en door middel van een sterk bondgenootschap met de gemeente- en provinciebesturen is het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk tijdens deze legislatuur sterk gestimuleerd. De Vlaamse Regering heeft afspraken met het verenigingsleven gemaakt en is engagementen aangegaan om de sociale cohesie, de diversiteit en de vermindering van de administratieve lasten te bevorderen. Dit past in het kader van het charter met de Verenigde Verenigingen.

De Vlaamse Regering ondersteunt maximaal een goed gespreid en stevig aanbod inzake sport, kunsten, erfgoed, sociaal-cultureel werk en jeugdwerk. De middelen voor vrijetijdsbesteding en vakantieparticipatie van mensen met een laag inkomen zijn ook verhoogd.

Levenskwaliteit is soms een erg materiële kwestie. Precies dan is dit soms erg noodzakelijk. Er zijn enorme behoeften in de welzijnssector. De Vlaamse Regering heeft op dit vlak belangrijke inspanningen geleverd. Ik beperk me tot een aantal voorbeelden van realisaties. Daar gaat het hier tenslotte om. Geen woorden, maar daden. We moeten de noden van de Vlamingen concreet inlossen.

De Vlaamse Regering heeft het zorgaanbod voor personen met een handicap uitgebreid. Wat het aantal bijkomende plaatsen betreft, is het meerjarenplan 2003-2007 voor het wegwerken van de wachtlijsten in de loop van deze regeerperiode volledig afgewerkt. Het resultaat is een stijging met 8050 plaatsen in de ambulante, de semiresidentiële en de residentiële sectoren. In deze sectoren is het aantal beantwoorde zorgvragen aanzienlijk gestegen. De inspanningen om de wachtlijsten weg te werken, zijn tijdens deze regeerperiode opgedreven. Het totale budget voor de uitbreiding van plaatsen en voor bijkomende persoonlijke assistentiebudgetten is met meer dan 30 percent gestegen. De budgettaire inspanningen met betrekking tot bijkomende plaatsen dragen trouwens ook bij tot een aanzienlijke bijkomende tewerkstelling in deze sector.

Bovendien zijn de inspanningen op het vlak van de uitbreiding van de gezinszorg tijdens de afgelopen vier jaar, vergeleken met de vier voorgaande jaren, verdubbeld. In de begroting voor 2009 wordt opnieuw een bijkomend bedrag van 16 miljoen euro voor gezinszorg uitgetrokken.

De stijgende instroom in de bijzondere jeugdzorg is door middel van investeringen in bijkomende capaciteit ten belope van 72 miljoen euro opgevangen.

Sinds 2004 is het aanbod in de residentiële en de semiresidentiële ouderenzorg met 4,5 percent in de rusthuizen, met 15 percent in de serviceflats, met 27 percent in de dagverzorgingscentra en met 81 percent in de centra voor kortverblijf uitgebreid.

Het strategisch plan 'Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden' zal in de loop van deze legislatuur volledig worden geïmplementeerd.

Op het preventief vlak heeft de Vlaamse Regering in 2006 nieuwe Vlaamse gezondheidsdoelstellingen met betrekking tot het gebruik van middelen als tabak, alcohol en drugs geformuleerd. Binnenkort zal de Vlaamse Regering hetzelfde doen met betrekking tot voeding en beweging. Er zijn bijkomende middelen uitgetrokken voor de bijbehorende actieplannen. De gezondheidsdoelstelling betreffende zelfmoordpreventie is in juli 2007 goedgekeurd. Het actieplan is in volle uitvoering. Wat het vaccinatiebeleid betreft, heeft de Vlaamse Regering het voortouw genomen om een laagdrempelig en veralgemeend aanbod te realiseren. We willen dit aanbod in functie van de noden fors uitbreiden.

In 2009 wordt de preventieve zorg verder uitgediept met preventieve gezondheidsinitiatieven, specifiek naar ouderen.

Met de social profit – een sterke en belangrijke arbeidsmarkt – werd in 2005 een akkoord bereikt rond drie thema's: het uitbreidingsbeleid, de verhoging van de koopkracht en de verbetering van de kwaliteit via zowel managementondersteuning als via de verlichting van de werkdruk.

In het komende jaar zal het nieuwe woonzorgbeleid zorg op maat bieden en de continuïteit verzekeren van het hele zorgtraject. Een flexibel kader zal tot stand worden gebracht dat maximaal kan tegemoetkomen aan vereenzaming, aan een onaangepaste woning en aan een beperkte financiële draagkracht.

Ook in Brussel investeren we om kortetermijntekorten in de ouderenzorg weg te werken. Via de significante impulsen vanuit het Vlaams-Brussel Fonds zal binnen het kader van het Strategisch Masterplan Woonzorgzones Brussel de komende jaren 50 miljoen euro worden geïnvesteerd.

De zorgvernieuwing met onder andere het persoonsgebondenbudget-initiatief wil de mogelijkheden van de persoon met een handicap optimaliseren met het oog op een grotere zelfbeschikking, op volwaardige participatie aan de samenleving en op een kwaliteitsvol leven. In de bijzondere jeugdzorg zal de tweede meerjarenprogrammatie initiatieven toestaan voor een uitbreiding van het hulpaanbod en voor een nog meer kwalitatieve werking.

De Vlaamse Regering wil een gelijkekansenbeleid voor alle gezinnen. De regering zal de sector van de private kinderopvang de kans bieden om inkomensgerelateerd te werken. Bovendien worden kansen voor de uitbreiding van deze zelfstandige initiatieven geboden. De kinderopvang in de privésector wordt inkomensgerelateerd, en met de goedkeuring van het decreet 'gelijke kansen en gelijke behandelingsbeleid' worden de Europese richtlijnen over antidiscriminatie omgezet in Vlaamse regelgeving.

De regelgeving inzake de sociale huisvesting werd in deze legislatuur grondig gemoderniseerd. Op het vlak van betaalbaarheid, ventilatie en isolatie zijn onze sociale woningen vandaag referentiepunten.

Met de Vlaamse Wooncode werden een reeks maatregelen genomen, zoals de invoering van de taalbereidheidsvoorwaarde, die de woonkwaliteit voor alle sociale huurders zullen verhogen en die de leefbaarheid in de sociale wijken en flats zullen verbeteren. In de voorbije jaren is het aantal eigenaars in Vlaanderen gestegen tot 74,4 percent. Vlaanderen hoort daardoor bij de absolute wereldtop. Dat neemt niet weg dat het voor veel jonge mensen moeilijk wordt om de droom van een eigen woning in Vlaanderen te realiseren. De Vlaamse Regering zet haar beleid van ondersteuning van eigendomsverwerving dan ook onverkort voort. De invoering van de renovatiepremie is een groot succes voor het Vlaamse woonbeleid. Op jaarbasis konden meer dan 16.000 gezinnen genieten van een tussenkomst van de Vlaamse overheid in de kosten van grote renovatiewerken aan hun woning.

We voorzien in bijkomende middelen om dit voor iedereen verder te zetten. Op die manier stijgt de algemene kwaliteit van de woningen in Vlaanderen en blijven vooral jonge gezinnen de kans krijgen om een betaalbare woning te verwerven en te renoveren en zo hun eigendomsdroom te realiseren.

Het komende jaar willen we u met een ontwerp van decreet op het gronden- en pandenbeleid een ambitieus programma voorleggen waardoor in de

komende twaalf jaar maar liefst 45.000 extra sociale koop- en huurwoningen en sociale kavels zullen worden gerealiseerd.

Zo kom ik tot een ander heel belangrijk facet: de versterking van onze sociaaleconomische onderbouw.

In een derde klemtoon heeft de Vlaamse Regering de sociaaleconomische onderbouw van Vlaanderen versterkt. We werken in de diepte via een krachtige ondersteuning van innovatie en ondernemerschap, de ontwikkeling van de competentieagenda, de verdere uitbouw van ons onderwijs met als doelstelling alle talenten maximaal te mobiliseren.

Er zijn meer mensen aan het werk. Volgens de meest recente cijfers bedraagt de werkloosheidsgraad in Vlaanderen momenteel 6,5 percent. Dit maakt ons niet euforisch, want we moeten waakzaam zijn voor de gevolgen van de terugvallende economie.

De sluitende aanpak werd nog versterkt door een intensievere benadering van werkzoekenden en nog meer maatwerk via een intensieve begeleiding naar werk. Zo werden de gevolgen van herstructureringen aangepakt. Samen met de andere regio's werden een reeks maatregelen genomen om de interregionale mobiliteit te stimuleren.

Een breed partnerschap tussen onderwijs en werk rond competentieontwikkeling kwam tot stand. De sectoren fungeren daarbij als draaischijf. De verdere ontwikkeling daarvan blijft prioritair. De tewerkstelling van kansengroepen verbetert, onder meer dankzij het jeugdwerkplan, de tewerkstellingspremies en Jobkanaal. Het beleid inzake personen met een arbeids handicap wordt fors versterkt dankzij de omvorming van de loonkostsubsidies in Vlaamse ondersteuningspremies en de integratie van de bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen en gespecialiseerde organisaties in de trajectwerking van de VDAB.

De decretale verankering van de lokale diensten economieën zorgde ervoor dat specifieke individuele en collectieve behoeften in onze samenleving werden opgevangen dankzij de inzet van laaggeschoolde werkzoekenden in lokale diensten. In de sociale economie hebben we niet alleen een belangrijke arbeidscreatie gerealiseerd, maar ook volop ingezet op maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De Vlaamse Regering wil een gedegen economisch beleid voeren en inspelen op de veranderende noden en ontwikkelingen. We werken aan eenvoudige en

efficiënte structuren ten bate van ondernemers. De fusie van het Agentschap Economie en het Vlaams Agentschap Ondernemen tot één Agentschap Ondernemen zal, ook dankzij een nauwe samenwerking met de ondernemingsloketten, leiden tot de totstandkoming van één loket ten dienste van ondernemers en bedrijven. Het preventief bedrijfsbeleid blijft een belangrijke opdracht voor het eengemaakte agentschap.

In een kmo-land moet het economische beleid worden gericht op de noden van die ondernemingen. Het Budget voor Economisch Advies – BEA – wordt hervormd, zodat de kmo's een portefeuille krijgen om hen te ondersteunen bij opleidings- en adviesprojecten en bij internationale expansie. Bovendien zullen de kmo's in het kader van BEA kunnen genieten van 75 percent steun voor hun innovatie-inspanningen.

Deze legislatuur is het wetenschaps- en innovatiebudget sterk verhoogd. Het gaat om een stijging van bijna 300 miljoen euro op minder dan vier jaar tijd.

In het kader van het ViA-atelier Innovatie wordt in samenwerking met het bedrijfsleven opvolging gegeven aan de oefening van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid voor de afbakening van zes strategische clusters.

De Vlaamse Regering spant zich nog harder in om de export van onze waardevolle producten en diensten te bevorderen, en wil ook meer buitenlandse investeringen aantrekken door het netwerk van FIT in de BRIC-landen te versterken met elf mensen.

Deze regering heeft de Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven de mogelijkheid gegeven om met inachtneming van de ecologische beperkingen opnieuw te groeien, te moderniseren en verbeteringen aan te brengen in hun bedrijfsvoering op het vlak van energie en voedselveiligheid. Met andere woorden, we bieden kansen om hun bedrijfsvoering in een duurzame richting bij te sturen. De Europese landbouwvorming werd een jaar sneller dan elders in Europa ingevoerd. De eenmalige perceelsregistratie zorgde voor een belangrijke administratieve vereenvoudiging in de land- en tuinbouw.

Het belangrijke element van de duurzaamheid moet duidelijk aan bod komen. De voorbije jaren werd de Vlaamse milieuwetgeving grondig hervormd. Vereenvoudiging van de regelgeving, vermindering van de administratieve lasten en respect voor de Europese

doelstellingen waren hierbij het uitgangspunt, zonder dat aan het ecologische ambitieniveau werd verzaakt en geraakt. Diverse decreten en besluiten werden op die leest gewijzigd of geactualiseerd. Tevens werd de basis gelegd voor de objectieve evaluatie van de financiële instrumenten in het natuur- en bosbeleid.

Om aan onze Europese natuurbeschermingsverplichtingen te voldoen, wordt de methode bepaald waarmee instandhoudingsdoelstellingen voor speciale beschermingszones zullen worden gedefinieerd.

Er zullen ook gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen worden opgemaakt. De bestaande, onoverzichtelijke soortenbeschermingsbesluiten worden geïntegreerd en conform gemaakt aan de Europese verplichtingen. Een wildschaderegeling wordt vastgesteld.

Inzake milieuhygiëneregelgeving werd de grootste update ooit van VLAREM door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd. Naast een afstemming van de algemene en sectorale voorwaarden op de beste beschikbare technieken van vandaag, wordt ook de klassenindeling van de inrichtingen herzien om zo de administratieve lasten te verlagen. Ook de integratie van de procedure voor milieuvergunningaanvragen klasse 2 en de stedenbouwkundige vergunning zal een grote administratieve vereenvoudiging mogelijk maken. De ontwerpen van decreet die hier toe nodig zijn, worden door de Vlaamse Regering bij het Vlaams Parlement ingediend, en ik kijk ook uit naar de discussie daarover.

De goedkeuring van de bekkenbeheerplannen zal een verdere integrale aanpak van het waterbeleid op bekken- en deelbekkenniveau mogelijk maken. Prioritair zal daarbij aandacht gaan naar het terugdringen van de gevolgen van wateroverlast. De waterkwaliteit zal daarenboven op planmatige wijze verder verbeteren, mede dankzij de uitvoeringsplannen voor de waterzuivering die nu systematisch kunnen worden opgemaakt na de recente goedkeuring van de zoneringsplannen.

De organisatie van twee Vlaamse klimaatconferenties heeft een dynamiek op gang gebracht die, via brede consultatie, leidde tot een nieuw Vlaams beleidsklimaatplan 2006-2012. Dat plan zorgt ervoor dat meer dan 80 percent van de vereiste Kyoto-reducties via binnenlandse maatregelen gebeurt. Zowel gezinnen, bedrijven, overheden als verenigingen leveren hun bijdrage in de sectoren mobiliteit, gebouwen, indu-

strie, energie en landbouw. Onze inspanningen mogen natuurlijk niet verslappen, maar de sinds 2004 duidelijk dalende emissiecijfers tonen aan dat de nieuwe klimaatregelen ook een echte impact hebben.

Het Vlaamse energiebeleid is de voorbije vier jaar een toonbeeld van duurzame ontwikkeling geweest. Sociaal werden maatregelen genomen, zoals de 10 ampère en de gratis budgetmeters, om energiearmoede zowel te bestrijden als te vermijden. De energiefactuur wordt ook gedrukt door de premie voor energiebesparende investeringen voor gezinnen die weinig of geen belasting betalen.

Ecologisch is een belangrijke en belangwekkende stap vooruit gezet, niet alleen met de broeikasgasemissiereductie, maar ook inzake energie-intensiteit, warmtekrachtkoppeling, groene stroom, enzovoort. Nog niet zo lang geleden heeft Vlaanderen zelfs de 'Cogen Europe Award 2008' in ontvangst mogen nemen – ik citeer in het Engels, voor alle duidelijkheid –, “for an outstanding contribution to the development of cogeneration in Europe”. Vooral het energierenovatieprogramma en de energieprestatieregelgeving zullen tegen 2020 zorgen voor een degelijke isolatie en voor een energiebesparende efficiënte verwarming van de Vlaamse woningen. Ook andere maatregelen zoals de verstrenging van het E-peil voor gebouwen, de verlaging van de onroerende voorheffing voor lage energiewoningen en de E70-norm voor scholen, zorgen voor een structurele verbetering van de energieprestaties van het Vlaamse gebouwenpark. We zullen in de relevante opleidingen de principes van duurzaam bouwen structureel verankeren. Met een dergelijke evenwichtige beleidsaanpak, die de energiefactuur aanzienlijk beperkt, worden zowel het milieu als de koopkracht van de gezinnen en de concurrentiepositie van onze bedrijven gevrijwaard.

Het komende jaar wordt ook de afronding van het Europese energie- en klimaatpakket verwacht. Wij onderschrijven de ambitieuze Europese doelstellingen om tegen 2020 de broeikasgassen met 20 percent te reduceren, 20 percent energie te besparen en het aandeel hernieuwbare energie te verhogen tot 20 percent.

Reeds in 2005 stelde de Vlaamse overheid haar Pendelplan voor. Ook dit jaar en volgend jaar voorziet de Vlaamse Regering in de nodige middelen voor milieuvriendelijke projecten in het kader van woonwerkverkeer en de kilometerheffing voor vrachtwagens zal bij voorrang aangepakt worden. Ook van de

opmaak van het Mobiliteitsplan Vlaanderen zal werk worden gemaakt.

Mevrouw de voorzitter, beste collega's, ik kom bijna aan het einde van mijn Septemberverklaring. De titel die ik daaraan gegeven heb: bescheiden over realisaties, ambitieus in doelstellingen. Ik zou niet graag arrogant overkomen.

Dat gaat over het werk afmaken. Dat wil niet zeggen dat we ons kunnen wentelen in zelfgenoegzaamheid. Het Vlaamse Gewest is weliswaar een welvarende regio, dat wordt, mocht u daaraan twijfelen, nog eens bevestigd in een nieuw vergelijkend onderzoek van de Studiedienst Vlaamse Regering. Bij het bbp per inwoner, na correctie voor pendelbewegingen, gaan anno 2008 in een vergelijking met zes andere kleine EU-landen, enkel Ierland en Nederland ons vooraf. De drie Scandinavische landen en Oostenrijk rangschikken zich achter het Vlaamse Gewest. Dat is al bij al relatief, daar alle benchmarklanden een hoger bbp per hoofd realiseren dan de EU-15. De Vlaamse positie is nog beter wat het beschikbare inkomen per inwoner betreft. Dan staan we op de tweede plaats na Oostenrijk. Vlaanderen heeft een hoge arbeidsproductiviteit als troef, maar kampt met een relatief lage werkgelegenheidsgraad.

De technologische sectoren zijn in het Vlaamse Gewest niet zo sterk vertegenwoordigd als in de meeste van de andere zes landen. Daarenboven groeide hun aandeel in de totale toegevoegde waarde nauwelijks over de afgelopen tien jaren. Dat is helemaal anders in Finland en Zweden, waar onder invloed van de telecommunicatie-industrie deze cluster een hoge vlucht nam sedert de tweede helft van de jaren negentig.

Mevrouw de voorzitter, dames en heren, dat neemt niet weg dat Vlaanderen zonder twijfel de meest open economie is en sterke handelsrelaties onderhoudt met de EU-landen. De Vlaamse werkende bevolking is goed geschoold en een belangrijk deel is werkzaam in sectoren die gemiddeld als O&O-intensief beschouwd worden.

Maar, collega's, toch zijn er minpunten. Ook al vindt levenslang en levensbreed leren meer ingang, we munten daar niet in uit voor het moment. Het aantal afgestudeerden in exacte wetenschappen is relatief laag en hoewel er inspanningen gebeurd zijn op het gebied van O&O om dat op te krikken, halen we nog niet het niveau van Zweden en Finland.

De lage bereidheid van de bevolking om ondernemer te worden en de relatief geringe beschikbaarheid van risicokapitaal zijn ook geen bevorderende factoren om innovatieve toepassingen op de markt te brengen, zoals het lage aandeel van de omzet uit innovatieve producten aantoont.

Vlaanderen wist de afgelopen jaren de werkzaamheidsgraad, 66,1 percent, geleidelijk te doen toenemen, maar zal in 2010 de Lissabonnorm van 70 percent jammer genoeg niet halen. Niettegenstaande Vlaanderen relatief goed scoort op Europees vlak, leven er in Vlaanderen nog steeds 11,4 percent of ongeveer 690.000 mensen met een inkomen onder de armoedegrens. Dat is voor ons en voor heel dit parlement ontoelaatbaar. Er moeten nog inspanningen geleverd worden om dat op te lossen.

We moeten ook andere zaken oplossen, bijvoorbeeld de broeikasgassen terugdringen, temeer daar onze economie sterk energie-intensief is. Om onze positie te verbeteren, nam de Vlaamse Regering het initiatief om in het kader van Vlaanderen in Actie een ambitieus toekomstplan uit te werken. Met dit plan moeten we in staat zijn om tegen 2020 de absolute Europese top te bereiken en onze welvaart veilig te stellen.

Als EU-topregio willen we een tolerante en solidaire samenleving zijn, waarbij we zorg dragen voor ons leefmilieu en de levenskwaliteit van alle Vlamingen. Onder impuls van deze regering formuleren de zogenaamde 'captains of society' de te bereiken doelstellingen in de domeinen talent, logistiek en mobiliteit, internationalisering en innovatie.

Het zijn ambitieuze, maar noodzakelijke doelstellingen waarover een brede maatschappelijke consensus moet worden gevonden.

Dergelijk toekomstplan betekent een belangrijke mijlpaal in onze samenleving en in onze beleidsvorming. Het toekomstplan voor Vlaanderen zal alle maatschappelijke stakeholders verenigen achter een reeks ingrijpende doorbraakacties die we samen als Vlaamse samenleving moeten ondernemen tegen 2020. We maken ons sterk dat dit ViA-toekomstplan de geesten en de mentaliteit in Vlaanderen rijp zal maken voor de noodzakelijke veranderingen.

Het toekomstplan past in het kader van het 'Pact voor Vlaanderen 2020' dat de regering nog voor het einde van het jaar zal afsluiten met vakbonden en ondernemersorganisaties binnen de SERV, en de

milieu- en natuurverenigingen. Samen met hen concretiseren we onze visie in de kwantitatieve doelstellingen en meetbare indicatoren. Dit pact is een formalisering van het grote maatschappelijke engagement dat we rond Vlaanderen in Actie creëren en waarin evenwicht en coherentie tussen economische, sociale en milieudoelstellingen essentieel is.

Dames en heren, ik wil het hebben over meer Vlaanderen en bijzondere aandacht voor Brussel en de Vlaamse rand rond Brussel. De Vlaamse Regering is tijdens deze legislatuur resoluut opgekomen voor Vlaanderen, zijn burgers en zijn bedrijven, bijvoorbeeld in het btw-dossier en in het nationale allocatieplan voor CO₂-uitstootrechten. De aanvullende regeringsverklaring van 18 mei 2005 met belangrijke maatregelen voor het versterken van het Nederlandstalige karakter van de rand wordt uitgevoerd. Dit wordt nauwlettend opgevolgd door de ambtelijke taskforce 'Vlaamse Rand'. De vzw de Rand voert een actief onthaal- en communicatiebeleid ten aanzien van anderstaligen. In het onderwijs werden maatregelen genomen om de instroom van anderstalige leerlingen verder in goede banen te kunnen leiden. De bijkomende ondersteuning voor de scholen in de Vlaamse rand werd structureel gemaakt. Daarnaast wil ik nog de bijkomende middelen voor de vzw de Rand, de verhoging van de subsidies aan verenigingen die werken rond het Vlaamse karakter en de marktconforme ondersteuning van Ring-tv vermelden.

Deze regering heeft ook een inventaris gemaakt van de juridische en feitelijke situatie van het faciliteitenonderwijs. Het interpretatief decreet daaromtrent is momenteel het voorwerp van een belangenconflict. Het staat buiten kijf dat deze regering vasthoudt aan de correcte toepassing van de taalwetgeving en dit overeenkomstig de arresten van de Raad van State van december 2004. Dit is uitdrukkelijk bevestigd in de rondzendbrief van 8 juli 2005, en de regering handelt daar ook consequent naar.

Er zijn in de Vlaamse rand onvoldoende betaalbare woningen. We zijn ons bewust van dit grote probleem, en daarom hebben we het werkingsveld van Vlabinvest uitgebreid: 25 miljoen extra middelen en het recht van verkoop werden toegekend. De komende maanden willen we verder werk maken van het flankerende beleid in het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel met aandacht voor leefbaarheid, economie, huisvesting, mobiliteit, en de uitvoering van het luchthavenbeleid.

De Vlaamse Regering kiest voor een positieve benadering van Brussel. Brussel moet verder evenwichtig uitgebouwd worden als tweetalige hoofdstad van de beide grote gemeenschappen in dit land. Precies omwille van die hoofdstedelijke, Europese en internationale functie kan het trouwens nooit een gewest zijn zoals de twee andere. Met meer dan een half miljard euro subsidies is de Vlaamse Gemeenschap het belangrijkste cement voor talloze instellingen en organisaties die onderwijs-, cultuur-, jeugd-, sport- en welzijnsactiviteiten ontplooiën voor een breed en divers publiek. Zoveel mogelijk jongeren slaagkansen geven in het Nederlandstalige onderwijs en het aanbod aan ouderen- en eerstelijnszorg uitbreiden, zijn slechts enkele voorbeelden van onze inzet in Brussel.

Vlaanderen en Brussel moeten meer dan ooit op sociaal en economisch vlak een belangengemeenschap vormen. De werkloosheidsgraad van ongeveer 20 percent in Brussel is zeer hoog en zal in samenwerking met Vlaanderen moeten worden aangepakt.

De goede en concrete samenwerking tussen de VDAB en het Brusselse Actiris met betrekking tot het uitwisselen van vacatures is daarvan een goed voorbeeld. De samenwerking wordt dit jaar versterkt door een reeks initiatieven in en rond de luchthaven.

De regering pleit in het bijzonder voor het versterken van de samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel in concrete dossiers. Zo is bijvoorbeeld in de strijd tegen de files het Gewestelijk Expressnet zeer belangrijk, en daarbij zijn alle regionale vervoersmaatschappijen betrokken. Ook het havenbeleid geniet de jongste tijd van een versterkte samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel.

Met 15 miljoen euro voor een Vlaams Communicatiehuis op het Muntplein bouwt de Vlaamse Gemeenschap ook voort aan haar zichtbaarheid in onze hoofdstad.

Mevrouw de voorzitter, geachte leden, niet alleen de economische context, maar ook de communautaire situatie is de laatste maanden grondig gewijzigd. Het belangrijke communautaire onderdeel van het Vlaamse regeerakkoord blijft voor ons belangrijk en het referentiekader bij al onze initiatieven en standpunten. In februari 2008 heeft de Vlaamse Regering uitvoerig haar standpunt toegelicht over de staatshervorming, in een nota voor het federale communautaire overleg. Dat was toen nog het Octopusoverleg. Ze heeft zich daarbij geheel laten leiden – en som-

migen kennen die nota vrijwel uit het hoofd – door de resoluties van het Vlaams Parlement van 3 maart 1999, door de regeringsverklaring van 2004 en door de aanvullende regeringsverklaring van 18 mei 2005.

Op 5 september jongstleden is de Vlaamse Regering een stap verder gegaan en heeft ze de uitgangspunten van die zogenaamde gemeenschapsdialoog geformuleerd. Op 10 september heeft ze de nota in al haar onderdelen bevestigd. Het is daarnet aan bod gekomen. Vorige week woensdag hebben we het tijdens het actualiteitsdebat in dit Vlaams Parlement al uitvoerig gehad over deze nota en hebben we daarover een gedachtewisseling gehad. Ik wil hier nog eens benadrukken dat het onze bedoeling en onze daadkracht is om met deze nota het communautaire gesprek opnieuw op gang te brengen.

We willen inderdaad, zoals het regeerakkoord letterlijk bepaalt, ‘alles in het werk stellen’ om belangrijke stappen te zetten om dit referentiekader ook daadwerkelijk te verwezenlijken. Als het nodig is om de Vlaamse doelstellingen inzake de staatshervorming te verwezenlijken, blijven wij niet aan de kant staan, maar nemen we onze verantwoordelijkheid op.

Ik ben ervan overtuigd dat de oplossing voor de communautaire moeilijkheden in ons land ligt bij een model waarbij de deelstaatregeringen onderling de basis leggen voor een nieuwe toekomst, een toekomst met sterke regio's die zelf dynamisch bezig zijn, daarvoor de nodige instrumenten aangeleverd krijgen en tegelijkertijd de handen in elkaar kunnen slaan.

Waar het echt op aankomt – we kunnen het niet voldoende herhalen – is dat de bestuurskracht van Vlaanderen – en dit impliceert ook die van Wallonië en van Brussel – wordt vergroot. De doelstelling is een volwaardige sociaaleconomische autonomie, ondersteund door eigen financiële middelen en dus met een verantwoordelijkheid op financieel vlak. De inzet is dus een sociale en duurzame staatshervorming, met eigen fiscale en financiële verantwoordelijkheid.

Ik heb het al eerder gehad over de relatief lage werkloosheidsgraad van 6,5 percent in Vlaanderen. Met een werkzaamheidsgraad van 66,1 percent in 2007 zijn we nog ver verwijderd van de doelstelling van Lissabon, die 70 percent vooropstelt. Vooral de werkzaamheidsgraad van 55-plussers, namelijk 31,4 percent in 2006, is significant lager dan in de rest van Europa. Er is dus ook behoefte aan maatwerk, toege-

sneden op de bevoegdheden. Ook op dat vlak is het werk niet af.

Daarom meent de Vlaamse Regering dat het noodzakelijk is die gemeenschapsdialoog ook daadwerkelijk aan te gaan. Wij hebben, in de lijn van wat hier vorige week werd afgesproken, hard gesleuteld en harde gesprekken gevoerd om de geloofwaardigheid van die dialoog ook daadwerkelijk waar te maken. Als Vlaanderen, als Vlaamse Regering moeten we deze kans met beide handen grijpen.

Mevrouw de voorzitter, beste collega's, deze Vlaamse Regering staat voor een open Vlaanderen, sterk in Europa en herkenbaar in de wereld. Maar de Vlamingen hebben ook recht op respect voor hun taal, zoals reeds lang overeengekomen en vastgelegd in grondwettelijke en wettelijke bepalingen. De Vlaamse Regering blijft de kennis van het Nederlands bevorderen via de kanalen van onderwijs en inburgering. Dit is ook van groot sociaal en menselijk belang. Een gemeenschappelijke taal is essentieel voor de sociale cohesie in een democratische samenleving. Om die reden alleen al wordt door de lidstaten van de EU zo zorgvuldig – en terecht – gewaakt over de verscheidenheid van de talen binnen de EU zelf.

Onze zorg voor de kennis van het Nederlands is geen signaal dat Vlaanderen zich afsluit van de wereld, integendeel. Daar ben ik vast van overtuigd en dat blijkt uit de feiten. Onze goede kennis van de eigen taal, en van zo veel mogelijk andere talen, onze studenten die, goed gevormd bij ons, in het buitenland hun opleiding vervolmaken, onze culturele ambassadeurs in muziek, beeldende kunst en theater en onze toenemende aanwezigheid in tal van ontwikkelingslanden, het zijn allemaal voorbeelden van de Vlaamse identiteit en openheid.

Het foute beeld van het egoïstische, niet-solidaire en niet-open Vlaanderen is vandaag wellicht het hardnekkigste cliché dat leeft bij sommigen in Franstalig België en in het buitenland. Ongetwijfeld leven bij ons gelijkaardige clichés over Wallonië. Het zijn dergelijke negatieve clichés die een volwassen dialoog bemoeilijken. Daarom zal de regering samen met de andere gewesten nagaan hoe de uitwisseling tussen Franstaligen en Nederlandstaligen in ons land kan worden gestimuleerd, zowel tussen gezinnen, als verenigingen, scholen enzovoort.

Vlaanderen is een open en verdraagzame samenleving. Vlaanderen verwelkomt niet alleen de nieuwkomers, maar investeert ook effectief in deze mensen.

Investeren in mensen, zowel kinderen als volwassenen, is investeren in de toekomst van de welvaart van Vlaanderen en in het welzijn van alle Vlamingen.

In de voorbije jaren heeft Vlaanderen een inspirerend en doordacht inburgeringsbeleid op de kaart gezet. Nieuwe Vlamingen leren massaal Nederlands, krijgen maatschappelijke oriëntatie en worden door de VDAB naar de arbeidsmarkt begeleid. In 2009 zullen meer dan 15.000 mensen ingeschreven zijn voor die cursussen, terwijl dat er in 2004 maar enkele honderden waren. De Vlaamse Regering heeft het budget voor inburgering verdrievoudigd en de inburgeringssector werd geprofessionaliseerd. De inburgeringstrajecten zorgen ervoor dat nieuwe talenten zo snel mogelijk aan de bak komen en geeft alle nieuwkomers betere startkansen in onze samenleving. Het Vlaamse inburgeringsbeleid is op enkele jaren tijd een koploper en een voorbeeld geworden in Europa.

Mevrouw de voorzitter, collega's, deze Vlaamse Regering kiest voor dialoog, niet alleen met de andere grote taalgemeenschap, maar ook en zeker met de sociale partners. Op sociaaleconomisch vlak wordt systematisch overleg gevoerd met de sociale partners in het kader van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC). Het VESOC kwam tot een aantal belangrijke en ruime afspraken die richting geven aan het arbeidsmarktbeleid. Zo werd in 2005 het Vlaamse Werkgelegenheidsakkoord overeengekomen. Ook het meerbanenplan van 2006 kwam tot stand samen met de sociale partners. Tot slot bereikten we in 2007 een akkoord over de competentieagenda die de beleidsprioriteiten en -maatregelen op vlak van competentieontwikkeling vastlegt. Ook in 2009 wil de Vlaamse Regering verder werken met de sociale partners. Hun sociaaleconomisch rapport zal daarbij inspirerend werken. Daarnaast wordt ieder beleidsdomein ondersteund en geadviseerd door een externe adviesraad waaraan specialisten en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld participeren. Voor deze strategische adviesraden heeft de regering extra middelen uitgetrokken. Tegen het einde van deze legislatuur willen wij dat alle adviesraden op kruissnelheid komen.

En tot slot, 2008 is ook het Europees Jaar van de Interculturele Dialoog. De Vlaamse Regering zal met de vertegenwoordigers van de allochtonenorganisaties overleg hebben, onder andere over het 'Pact 2020' waarover ik daarstraks al heb gesproken.

Mevrouw de voorzitter, collega's, ik kom tot mijn besluit. Dat besluit zal kort zijn. Ik heb u kort een

overzicht willen geven van de realisaties van deze regering en van onze prioriteiten voor de komende maanden. Wij zijn dat aan u verplicht: u hebt ons de voorbije jaren het vertrouwen gegeven om te doen wat wij moesten doen – en ook gedaan hebben – in het belang van eenieder die in Vlaanderen woont, werkt, leeft.

Dienstbaarheid is de essentie van de politiek. Deze regering heeft zich ten volle ten dienste gesteld van Vlaanderen en de verdere uitbouw ervan. Wij hebben een aantal stenen verlegd om een welvarende, sociale, duurzame en open samenleving tot stand te brengen.

Een verdere staatshervorming zal nieuwe kansen bieden voor het beleid voor Vlaanderen, maar het doel van dat beleid moet de volgende jaren hetzelfde blijven: een samenleving tot stand brengen waar mensen zich goed in kunnen voelen, waar ze maximale en gelijke kansen krijgen om tevreden en gelukkig te zijn. Ik dank u voor uw aandacht.

Kris PEETERS

22 september 2008
